

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTINI BOSHQARISHNING RAQOBATBARDOSHLIGINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI

Niyatova Shaxnoza Abdug'aniyevna
Maktabgacha ta'lim 1- bosqich magistranti

Annotatsiya: maktabgacha ta'lim tashkilotini boshqarishning raqobatbardoshligini takomillashtirish yo'llari muhim ahamiyatga ega. Ushbu tadqiqotda maktabgacha ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini oshirish uchun zarur bo'lgan strategiyalar, innovatsion yondashuvlar va boshqaruv usullarini ko'rib chiqamiz. Ta'lim sifatini oshirish, pedagogik kadrlarni tayyorlash, moliyaviy resurslarni samarali boshqarish va ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish kabi omillarni tahlil qilish orqali maktabgacha ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini qanday yaxshilash mumkinligini aniqlaymiz.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, raqobatbardoshlik, boshqarish, strategiyalar, innovatsion yondashuvlar, ta'lim sifati, pedagogik kadrlar, moliyaviy resurslar, ota-onalar bilan hamkorlik.

Аннотация: улучшение конкурентоспособности управления организациями дошкольного образования имеет важное значение. В данном исследовании мы рассматриваем стратегии, инновационные подходы и методы управления, необходимые для повышения конкурентоспособности дошкольных образовательных учреждений. Анализируя такие факторы, как повышение качества образования, подготовка педагогических кадров, эффективное управление финансовыми ресурсами и укрепление сотрудничества с родителями, мы определяем, как можно улучшить конкурентоспособность дошкольных образовательных учреждений.

Ключевые слова: дошкольное образование, конкурентоспособность, управление, стратегии, инновационные подходы, качество образования, педагогические кадры, финансовые ресурсы, сотрудничество с родителями.

Annotation: improving the competitiveness of managing preschool education organizations is of significant importance. In this research, we examine the strategies, innovative approaches, and management methods necessary to enhance the competitiveness of preschool educational institutions. By analyzing factors such as improving the quality of education, training pedagogical staff, effectively managing financial resources, and strengthening cooperation with parents, we identify ways to improve the competitiveness of preschool educational institutions.

Key words: preschool education, competitiveness, management, strategies, innovative approaches, quality of education, pedagogical staff, financial resources, cooperation with parents.

O'zbekistondagi o'zgartirishlar sharoitida, bir tomondan, barcha sohalarda sezilarli o'zgarishlar va ilmiy va texnologik taraqqiyot, mehnatning tabiati va mazmunidagi o'zgarishlar, boshqa tomondan, jamiyatni rivojlantirishning optimal strategiyasini ishlab chiqish uchun yangi yondashuvlar va echimlar talab etiladi. Ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy xulq-atvorning mavjud va mumkin bo'lgan variantlarini, tegishli ilmiy ishlanmalarni, tavsiyalar va ijtimoiy rivojlanish prognozlarini tanqidiy tahlil qilish zarur, bu faqat ijodiy, erkin fikrlaydigan, yuksak madaniyatga ega va chuqur, doimo yangilanib turadigan va rivojlanayotgan bilimlarga ega bo'lgan shaxsni yaratishi mumkin. Zamonaviy sharoitda odamlar o'rtasida ishlab chiqarish, turmush tarzi, o'zaro ta'sir shakllari insondan, boladan nafaqat umumiy ta'limni, balki birinchi navbatda, ishda yuqori natijalarga erishish va hayotni yanada xilma-xil qilish imkonini beradigan individual qobiliyatlarni ochib berishni talab qiladi. Shunday qilib, bugungi kunda jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy rivojlanish qarama-qarshiliklarini faol va konstruktiv tarzda hal qilishi, ijodiy yondashishi, tashabbuskor bo'lishi mumkin bo'lgan shaxslarga bo'lgan ehtiyoji dolzarbdir. Bizning fikrimizcha, bunday individuallikning rivojlanishi faqat insonning ijobiy o'zgarish faoliyati amalga oshirilishi mumkin bo'lgan qadriyatlar, me'yorlar va qoidalarini o'zlashtirishi sharti bilan amalga oshirilishi mumkin. Binobarin, jamiyatning faol, ijodiy, tashabbuskor faoliyat subyektiga bo'lgan ehtiyojini amalga oshirish nafaqat umumiy qoidalar, me'yorlar, tamoyillar, qadriyatlarga emas, balki ularni o'z daromadlarini aniqlash, faoliyat subyektlari sifatida shakllantirish uchun mustaqil ishlarga jalb qilish orqali amalga oshirilishi mumkin.

Qadimgi ta'lim tizimining inqirozi oilaviy ta'lim inqirozidir. Agar bugungi kunda yangi ta'lim tizimining ilmiy asoslari haqida gapiradigan bo'lsak, ota-onalar maktabgacha yoshdagi bolalarni tarbiyalashning yetakchi instituti sifatida harakat qilishlari mumkinmi? Oila faol, ijodiy, moslashuvchan shaxsni tarbiyalashni ta'minlay oladimi? Ota-onalarning "moslashuvi" jarayoni yangi sharoitlarga, hayot talablariga qanday ta'sir qiladi? Bunday sharoitda, ta'lim-tarbiya jarayoni sifatida ongli ravishda boshqariladi va maxsus bilimlarga tayanadi, eng muhimi, maktabgacha ta'lim sohasida amalga oshirilishi mumkin. Shuning uchun mamlakatimizda maktabgacha ta'lim va tarbiya sifatini, mazmunini va yo'nalishini aniqlash dolzarb ahamiyatga ega. Ta'lim tizimining ushbu bosqichining zamonaviy talablarga muvofiqligi darajasi to'g'risida o'z vaqtida va asosli qaror qabul qilamiz. Shuni ta'kidlashni istardikki, bugungi kunda bolalik va bolalar dunyosida kattalar dunyosining noaniq hissi mavjud. Bugungi kunda bolaning nima ekanligini, uning maqsadi, rivojlanish mohiyati, kim bo'lishi kerak va u qanday bo'lishi kerakligi haqidagi savolga asosli javob olish deyarli mumkin emas. Bundan tashqari, falsafa, psixologiya, sotsiologiya, pedagogika kabi ilmiy bilimlar sohalarida inson tabiatining ko'plab tomonlari haqida juda chuqur g'oyalar mavjudligiga qaramasdan, bu ilmlar ontogenez va maktabgacha yoshdagi bolalikda

inson rivojlanishining qonunlari haqida zarur bilimga ega emasligini ta'kidlashimiz mumkin. Bu esa, o'z navbatida, maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qilish, bu jarayonning qonunlarini aniqlash muammosining ahamiyatini oshiradi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari jamiyatning kelajagi uchun muhim rol o'ynaydi. Ular bolalarning ilk ta'lim va tarbiyasini ta'minlaydi, shuningdek, ularning psixologik va ijtimoiy rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, maktabgacha ta'lim tashkilotlarining raqobatbardoshligini oshirish masalasi dolzarb hisoblanadi. Maktabgacha ta'limda eng muhim omillardan biri ta'lim sifatidir. Ta'lim sifatini oshirish uchun quyidagi choralarni ko'rish lozim:

- Pedagogik kadrlarni tayyorlash: o'qituvchilarni muntazam ravishda malaka oshirish kurslari va seminarlar orqali tayyorlash.
- Innovatsion pedagogik uslublarni joriy etish: o'yin orqali o'qitish, interaktiv darslar va boshqa zamonaviy uslublarni qo'llash.
- Ta'lim dasturlarini yangilash: zamonaviy talablar va bolalar ehtiyojlariga mos keladigan ta'lim dasturlarini ishlab chiqish.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining moliyaviy resurslarini samarali boshqarish raqobatbardoshlikni oshirishda muhim ahamiyatga ega:

- Byudjetni rejalashtirish: har bir tashkilot o'z byudjetini aniq rejalashtirib, mablag'larni samarali taqsimlash lozim.
- Qo'shimcha moliyalashtirish manbalarini izlash: homiylik, grantlar va boshqa moliyaviy manbalarni jalb qilish orqali moliyaviy barqarorlikni ta'minlash.
- Xarajatlarni optimallashtirish: keraksiz xarajatlarni kamaytirish va resurslardan samarali foydalanishni ta'minlash.

Ota-onalar bilan samarali hamkorlik maktabgacha ta'lim tashkilotlarining raqobatbardoshligini oshirishda muhim rol o'ynaydi:

- Ota-onalar bilan muloqot: ota-onalar bilan doimiy ravishda muloqot o'rnatish va ularning fikrlarini inobatga olish.
- Ota-onalar uchun seminarlar va treninglar: ota-onalarga bolalar tarbiyasi va ta'limi bo'yicha bilim beruvchi tadbirlar o'tkazish.
- Ota-onalar ishtirokini rag'batlantirish: maktabgacha ta'lim jarayonida ota-onalarning faol ishtirokini ta'minlash.

Innovatsion yondashuvlar maktabgacha ta'lim tashkilotlarining raqobatbardoshligini oshirishda muhim ahamiyatga ega:

- Texnologiyalarni joriy etish: zamonaviy texnologiyalarni, masalan, onlayn ta'lim platformalarini va interaktiv o'yinlarni qo'llash.
- Yangi ta'lim usullari: bolalarning qiziqishini oshiradigan yangi o'quv metodlarini ishlab chiqish va tatbiq etish.
- Ochiq darslar va ko'rgazmalar: ota-onalar va jamoatchilik uchun ochiq darslar

o'tkazish orqali tashkilotning faoliyatini namoyish etish. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarishning raqobatbardoshligini oshirish uchun bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur. Ta'lim sifatini yaxshilash, moliyaviy resurslarni samarali boshqarish, ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish va innovatsion yondashuvlarni joriy etish orqali maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'z raqobatbardoshligini oshirishi mumkin. Bu esa, o'z navbatida, bolalarning sifatli ta'lim olishini ta'minlaydi va ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyot va havolalar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimi 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-son qarori.
2. "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". – T.: 2018.